

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Aan de leden van de vaste commissie van  
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Per email verzonden aan: [cie.vws@tweedekamer.nl](mailto:cie.vws@tweedekamer.nl)

**DATUM**

13 april 2022

**KENMERK**

B20220413MK

**BETREFT**

Commissiedebat VWS

**BIJLAGEN**

-

**CONTACT**

Frank Bluiminck

**TELEFOON**

030-2739743

**E-MAIL**

[fbluiminck@vgn.nl](mailto:fbluiminck@vgn.nl)

Geachte Leden van de vaste commissie,

Op 21 april voert u een [commissiedebat](#) met minister Helder over het gehandicaptenbeleid, de verpleeghuiszorg en de Wlz. Met deze brief vragen wij uw aandacht voor de thema's complexe zorg en onbeperkt meedoen. Deze zijn in onze visie door het vorige kabinet onvoldoende opgepakt en vragen daarom dringend om actie van deze minister. We hopen dat u haar wilt vragen om:

- de problemen rond de complexe zorg serieus te nemen door nu snel opdracht te geven voor aanpassing van de relevante zorgprofielen;
- het initiatief te nemen voor een domeinoverstijgende integrale aanpak voor de inclusie van mensen met een LVB.

**Toenemende problemen in de complexe zorg**

De VGN vraagt al jaren aandacht voor de cliënten die de meeste intensieve en complexe zorg vragen. Deze groep groeit snel, zowel in aantal als in complexiteit. De toegankelijkheid voor deze groep staat inmiddels onder druk; door de personele krapte en de tekortschietende bekostiging overwegen steeds meer aanbieders om deze zorg niet meer te leveren.

Onze leden ervaren bij deze groep problemen bij de bekostiging, bij het verkrijgen van de benodigde kennis en bij het vinden en behouden van geschikt personeel. Het personeel dat werkt met deze groep ervaart een hoge werkdruk, heeft te maken met een hoog verzuim - fors hoger dan bijvoorbeeld in de ziekenhuizen - en onze leden moeten steeds vaker een beroep doen op zelfstandigen om de roosters te kunnen vullen. Dat laatste zorgt weer voor minder cohesie in de teams. Hierdoor missen cliënten vaste gezichten, kunnen medewerkers cliënten minder goed "lezen", neemt probleemgedrag veelal toe en vermindert de kwaliteit van leven van cliënten.

**Bezoekadres**

Oudlaan 4  
3515 GA Utrecht

**Postadres**

Postbus 413  
3500 AK Utrecht

**T** 030 273 93 00

**E** [info@vgn.nl](mailto:info@vgn.nl)

**vgn.nl**

Dit alles leidt ook tot hogere kosten. Levering van deze zorg is vaak verlieslatend en de tekorten worden aangevuld vanuit andere bronnen binnen de instellingsbekostiging die daarvoor niet zijn bedoeld, zoals de middelen voor andere cliënten of de middelen voor huisvesting. Die substitutie gaat op den duur knellen.

#### Zorgprofiel VG7

Dit speelt met name bij het zorgprofiel VG7, de snelst groeiende cliëntengroep in de gehandicaptenzorg. Het gaat om mensen met een verstandelijke beperking die intensieve begeleiding nodig hebben. Juist voor deze groep schiet de bekostiging al heel lang tekort, waardoor het moeilijk is passende zorg te leveren. Meerzorg is momenteel het enige instrument dat ervoor kan zorgen dat er een balans wordt gevonden in de inhoudelijk vereiste zorg en de beschikbare middelen. Maar meerzorg is niet bedoeld als aanvulling op een ontoereikende basisbekostiging en is administratief erg belastend. Het is zaak dat de basisbekostiging gemiddeld genomen aansluit bij de zorgvraag binnen elk profiel. Dat is nu niet het geval.

Wij voelen ons gesterkt door de conclusies van het Zorginstituut in het door u geagendeerde 'Signalement van meerzorg naar Passende Zorg'. Daarin staat onder andere "dat sterk stijgende kosten (van meerzorg) en een onduidelijke onderbouwing van de omvang van deze zorg voor iedereen problemen opleveren." Het Zorginstituut bracht de stijgende zorgbehoefte van cliënten in kaart in het [Verkennd onderzoek intramurale GHZ 2015-2019](#) en bevestigt dat de zorgprofielen en bijbehorende tarieven niet meer aansluiten bij de goede zorg die past bij de zorgbehoefte van cliënten.

#### HHM-rapport probleemanalyse VG7

De probleemanalyse VG7 die in de [Verzamelbrief gehandicaptenzorg Wlz](#) is toegelicht, laat zien dat er voor deze mensen een scala aan knelpunten is op alle perspectieven. Knelpunten die zich voordoen bij de zorgverlener, de zorgaanbieder en de bekostiging. Het rapport en ook het ministerie sluiten aan op het pleidooi dat wij al jarenlang houden, dat forse verbetering vereist is. Het is van groot belang daar op zeer korte termijn concreet aan verder te werken. Omdat verbetering al enige jaren is uitgebleven, maar vooral omdat oplossingen niet vandaag of morgen zijn gerealiseerd. HHM laat zien dat dit een omvangrijke groep is: 14.044 mensen op 1 oktober 2020, waarvan ruim 25% meerzorg ontving.

Het rapport spreekt van een vicieuze cirkel: de complexe problematiek van cliënten wordt zwaarder als de context niet verbetert en de context verslechtert verder door verzwaring van de complexe problematiek, als gevolg van de impact op personeel en de financiële positie.

Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is het van belang dat alle betrokken partijen gezamenlijk snel in actie komen om de knelpunten op te lossen.

#### Overheveling behandeling naar de Zvw

Recent is daar een extra zorg bijgekomen door de in het coalitieakkoord aangekondigde overheveling van behandeling van de Wlz naar de Zvw. We hebben van ambtelijk VWS begrepen dat het alle behandelvormen in de Wlz behelst, met uitzondering van mondzorg. Behandeling is echter een integraal onderdeel van de zorg aan Wlz-cliënten, waarbij niet alleen één-op-één behandeling, maar juist ook behandeling gericht op de leefsituatie en op het leefklimaat van belang zijn. Vooral voor mensen met een complexe zorgvraag, zoals mensen met een VG7, is een orthopedagogisch behandelklimaat een essentiële voorwaarde om de problematiek te kunnen verbeteren. Als alle behandeling wordt overgeheveld naar de Zvw, komen er nieuwe schotten in deze zorg die de integraliteit bedreigen.

#### Oplossingen voor de knelpunten rond VG7

De constatering dat er een heel scala aan knelpunten bestaat als gevolg van een ingewikkeld samenspel van vele factoren, mag daarbij geen verlamdend effect hebben. Het klopt dat de knelpunten met elkaar samenhangen en daarom allemaal belangrijk zijn voor het vinden van een oplossing.

De VGN wil prioriteren op de facetten expertise, arbeidsmarkt en bekostiging. Daartoe stropen wij als sector en als VGN de mouwen op. Zo maken we op de kortst mogelijke termijn een beschrijving van wat goede zorg aan VG7-cliënten is, in het bijzonder voor wat betreft visie, personeel, expertise en arbeidsomstandigheden. Daarbij kunnen we voortborduren op de leidraad '[Perspectief op persoonsgerichte zorg](#)', een kwalitatieve verbeter-slag die we in het afgelopen jaar hebben gemaakt.

We maken graag met de minister afspraken over de beschrijving van goede zorg inclusief de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden. Met dat als basis kunnen we de aanbevolen vervolgstap - het vaststellen van een passend tarief bij die goede zorg - snel zetten. Voormalig staatssecretaris Blokhuis had in de voorbereiding op besluitvorming door een volgend kabinet een aantal vervolgonderzoeken voor ogen, zoals een onderzoek naar de instroom in de VG7. Deze onderzoeken zijn nog niet gestart. Daar zou meer snelheid in aangebracht mogen worden. Wat ons betreft mogen die extra onderzoeken er niet toe leiden dat de actualisatie van zorgprofielen en de plannen voor een kwaliteitsslag worden vertraagd.

#### Snelle aanpassing van zorgprofielen

Het is van groot belang dat de benodigde zorg voor deze en andere complexe groepen opnieuw wordt omschreven in de zorgprofielen.

De huidige profielen zijn gebaseerd op zorgzwaartepakketten, waarvoor zorgdata uit 2006 zijn gebruikt. Die pasten binnen de toen in werking zijnde AWBZ, met andere toegangscriteria dan de Wlz. De visie op wat goede gehandicaptenzorg is, heeft zich in de periode 2006-2022 verder ontwikkeld. We weten intussen meer en we kunnen meer. Dat dient vertaald te worden in actuele zorgprofielen. De eerstvereiste stap heeft VWS recent gezet; het ministerie is een inkoopproces gestart om te komen tot de partij die het ministerie adviseert over verbetering in de indeling van de zorgprofielen VG6 en VG7. Beoogd is dat dat advies in september opgeleverd wordt.

De sector is van harte bereid energie te steken in het leveren van informatie voor deze actualisatie- en kwaliteitsslag. We vragen van de minister dat zij daar samen met de sector voortvarend mee verder gaat.

*Vraag:*

*We verzoeken u erop toe te zien dat de minister een plan van aanpak opstelt op alle toegezegde en samenhangende onderdelen, dat snel zal worden uitgevoerd met actieve betrokkenheid van de sector en de VGN. Actualisatie van de meest complexe zorgprofielen is daarbij het meest urgent. Het is van belang dat de andere onderdelen het actualiseren van die zorgprofielen niet onnodig vertragen.*

*Daarnaast verzoeken we u de minister te vragen:*

- naar de voornemens over de overheveling van behandeling naar de Zvw en*
- hoe zij ervoor zorgt dat een orthopedagogisch behandelklimaat juist voor mensen met een complexe zorgvraag geboden kan blijven worden.*

### **Onbeperkt meedoen**

De VGN heeft de ambitie om van Nederland een inclusieve samenleving te maken, waar iedereen aan kan deelnemen en kansen krijgt om zijn/haar talenten te ontwikkelen, met goede zorg en ondersteuning voor wie dat nodig heeft. Daarom ontwikkelden we onze [Visie 2030](#). Vanuit deze visie kijken we naar het door u geagendeerde programma Onbeperkt Meedoen en de Toekomstagenda gehandicaptenzorg. Ook vragen we uw aandacht voor het bestuurlijk akkoord dat we recent met Zorgverzekeraars Nederland hebben gesloten. Hierin formuleren we ambities op 5 kanslijnen die bijdragen aan een toekomstbestendige gehandicaptenzorg.

### **Onbeperkt meedoen**

Vijf jaar nadat Nederland (als één van de laatste landen) het VN-verdrag Handicap heeft geratificeerd moeten we helaas constateren dat dit tot weinig concrete resultaten voor mensen met een beperking heeft geleid (zie bijvoorbeeld het recente onderzoek van [Spot on Stories](#)).

De ambities en initiatieven van het programma *Onbeperkt Meedoen* waren positief, maar de realiteit is achtergebleven. In lijn met het VN-verdrag pleit de VGN in ons vorig jaar gepubliceerde [Manifest](#) voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen in onze samenleving kan werken, wonen en leren: *"Wie wil werken, moet toegang hebben tot de arbeidsmarkt en werkgevers moeten gestimuleerd worden hen aan te nemen. Wij staan voor een samenleving die kijkt naar wat wél kan en mensen kansen biedt om een leven lang te ontwikkelen."*

#### Toekomstagenda gehandicaptenzorg

In de Toekomstagenda vinden we een eerste begin van een aanpak voor de problemen van mensen met een licht verstandelijke beperking. Gezien de omvang en urgentie van dit vraagstuk is volgens ons een meer omvattend plan met meer ambitie vereist. Uit studies van onder meer het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat deze groep meer dan een miljoen mensen omvat, die toenemende problemen ervaren in onze steeds ingewikkelder wordende samenleving.

De problemen die zij op verschillende levensdomeinen ervaren, mogen niet op de (gehandicapten)zorg afgewenteld worden, maar moeten in de samenleving worden opgelost. Wat wij na alle onderzoeksrapporten nog steeds missen, is een serieuze aanpak van de problemen voor deze LVB groep. De vorige minister heeft geen werk gemaakt van opvolging van het sterke IBO rapport LVB uit 2019, er is nog steeds geen interdepartementale aanpak en er is geen goede samenwerking met gemeenten, die een zeer belangrijke rol hebben bij de inclusie van mensen met een LVB. We lezen in het Coalitieakkoord positieve voorstellen rond onderwijs, werk, wonen en inkomen, maar het ontbreekt aan een samenhangende aanpak.

We hebben op 9 maart tijdens een kennismakingsgesprek met minister Helder gesproken over de wenselijkheid van een interdepartementale aanpak en haar voorgesteld om daarin het voortouw te nemen. Ze heeft aangegeven zich hierop te zullen beraden. Mogelijk kan steun vanuit de Kamer voor deze gedachte daarbij behulpzaam zijn.

#### *Vraag:*

- *Wilt u er bij minister Helder op aandringen dat zij concreet beleid ontwikkelt en implementeert, waardoor mensen met een beperking op alle terreinen daadwerkelijk volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving?*
- *Wilt u de minister vragen om daarbij te starten met een samenhangende en domeinoverstijgende aanpak voor mensen met een LVB?*

### Bestuurlijk akkoord met Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

De VGN heeft op 22 februari een [landelijk akkoord](#) met ZN gesloten over een transitie naar een toekomstbestendige gehandicaptenzorg. We willen daarmee samen een transitie maken naar een duurzame, toekomstbestendige en betaalbare gehandicaptenzorg.

Geïnspireerd op het VN Verdrag Handicap en in lijn met de visies van de VGN en zorgkantoren, zijn in het akkoord vijf inhoudelijke ontwikkelthema's opgenomen. Hierop worden in de komende jaren in de regio door zorgaanbieders en zorgkantoren afspraken gemaakt. Onze ambitie is dat de meest kwetsbare mensen met een beperking tijdig betekenisvolle en passende zorg kunnen krijgen. Het akkoord is afgesloten voor vijf jaar en loopt tot en met 2026. We zijn in overleg met minister Helder over de aansluiting tussen dit akkoord en haar toekomstagenda.

#### *Vraag:*

*Wilt u de minister verzoeken om ons met wet- en regelgeving te steunen in deze transitie? Dat gaat dan onder andere over herijking van zorgprofielen en een adequate bekostiging van zorgprofiel VG7.*

Vanzelfsprekend zijn we graag bereid onze inbreng mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluiminck', written over a light blue horizontal line.

Frank Bluiminck  
*Directeur*